

ISSN: 2651-2742

2024 - Cilt: 7 Sayı: 2

Sayfa: 172-194.

Dergi Web Sitesi: <http://sita.cumhuriyet.edu.tr/tr/>

Gönderilme Tarihi: 31.10.2024

Kabul Tarihi:11.11.2024

Araştırma Makalesi (Research Article)

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ'NDE ÖĞRENİM GÖRMEKTE OLAN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLER ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ÇALIŞMA
A Sociological Study On Foreign Students Studying at the Sivas Cumhuriyet University

Ercan ŞAHBUDAK*

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat
Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

Özden AKIL

ÖZ

Eğitim turizmi, insanların kendilerini belli bir alanda geliştirmek, bir şeyler öğrenmek ve kariyer yapmak için belli bir bölgeye veya ülkeye gitmeleri ile gerçekleşen bir turizm çeşididir. Bugünkü boyutu ile eğitim turizmi; uygulamalı eğitim, teorik eğitim, kongre ve seminerler, öğrenci ve öğretim elemanı değişimi (ERASMUS - FARABİ...vb) gibi eğitsel faaliyetleri içine almaktadır.

İmkanı olanlar için iyi bir eğitim arayışı, eğitimin ilk basamaklarından son basamaklarına kadar devam eden sancılı bir süreçtir. Öğrenciler, özellikle yüksek öğrenimlerinde kendilerine en çok fayda sağlayacak okul ve bölüm arayışına girmektedirler. Bu dönemde birçok öğrenci, yurtdışında eğitim almayı, hedefleri arasında ilk sıraya koymaktadır. Türkiye'deki gençlerin yurt dışındaki eğitim denilince en çok rağbet ettikleri yerler, genellikle Amerika ve Avrupa ülkeleridir. Amerika ve Avrupa ülkeleri, eğitim alanındaki başarılarıyla ve sunduğu imkanlarla dünyanın her yerinden yabancı uyruklu öğrencileri kendi ülkelerine çekmektedirler. Bu çekimle birlikte bu ülkelerde, eğitim turizmi önemli bir sektör haline gelmiş ve kendi ekonomilerine oldukça ciddi düzeyde katkılar sağlamıştır.

Küreselleşmenin hızla arttığı günümüzde, eğitim alanında da uluslararasılaşma önemli bir boyut kazanmıştır. Türkiye de çoğu Orta Asya, Orta Doğu ve Afrika' başta olmak üzere farklı kültürlerden gelen öğrencileri kabul ederek, ve onlara sağladığı imkanlarla (burs, kalacak yer, bazı özel durumdaki öğrencilere sınavsız kontenjan vb.) eğitimlerine destek vermekte; hem

* Sorumlu Yazar: esahbudak@cumhuriyet.edu.tr

Önerilen Atıf: Şahbudak E. ve Akil Ö. (2024). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma, Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi, 7(2), 172-194.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

akademik hem de sosyal anlamda zenginleşmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin köklü eğitim kurumlarından biri olan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, yabancı uyruklu öğrencilere ev sahipliği yaparak, kültürel çeşitliliği ve akademik etkileşimi teşvik etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyolojik profillerini incelemek, karşılaştıkları zorlukları ve uyum süreçlerini değerlendirmektir. Yabancı öğrencilerin eğitim hayatlarına ve sosyal çevrelerine adaptasyon süreçleri, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin deneyimleri, beklentileri ve karşılaştıkları sorunlar detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin demografik özellikleri ve eğitim geçmişleri incelenmiş üniversite yaşamına ve yaşadıkları çevreye adaptasyon süreçleri ve karşılaştıkları zorluklar üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Turizm, Eğitim Turizmi, Üniversite, Kültür

ABSTRACT

Educational tourism is a type of tourism that occurs when people go to a certain region or country to improve themselves in a certain field, learn something and make a career. Educational tourism in its current dimension; It includes educational activities such as practical training, theoretical training, congresses and seminars, student and faculty exchange (ERASMUS - FARABI, etc.).

For those who have the means, the search for a good education is a painful process that continues from the first steps of education to the last steps. Students are looking for the school and department that will benefit them the most, especially in their higher education. During this period, many students prioritize studying abroad among their goals. When it comes to education abroad, the most popular places for young people in Turkey are generally America and European countries. American and European countries attract foreign students from all over the world to their countries with their success in education and the opportunities they offer. With this attraction, educational tourism has become an important sector in these countries and has made significant contributions to their economies. Turkey also contributes to the education of foreign students, most of whom come from Central Asia, the Middle East and Africa, with many opportunities (scholarships, accommodation, quotas without exams for some students in special situations, etc.). This is an area that can have a significant impact on the development of countries if it is evaluated well and efforts are made to increase the number and quality of incoming students.

Today, when globalization is rapidly increasing, internationalization in the field of education has also gained an important dimension. Turkey also accepts students from different cultures, mostly from Central Asia, the Middle East and Africa, and supports their education with the opportunities it provides (scholarships, accommodation, quotas without exams for some students in special situations, etc.); It enriches both academically and socially. In this context, Sivas Cumhuriyet University, one of Turkey's well-established educational institutions, encourages cultural diversity and academic interaction by hosting foreign students.

The aim of this study is to examine the sociological profiles of foreign students studying at Sivas Cumhuriyet University and to evaluate the difficulties they face and their adaptation processes. The adaptation processes of foreign students to their educational lives and social

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

environments can have important consequences at both individual and social levels. Therefore, in this study, the experiences, expectations and problems faced by foreign students are discussed in detail.

In the study, the demographic characteristics and educational backgrounds of foreign students were examined, and their adaptation processes to university life and the environment in which they lived and the difficulties they encountered were emphasized.

Keywords: Education, Tourism, Educational Tourism, University, Culture

1.GİRİŞ

Alternatif turizm çeşidi olarak eğitim turizmi de son yıllarda ülkelerin ekonomisine katkı sağlamıştır. Eğitim turizmi, bireylerin kendilerini belli bir alanda ilerletmek, yepyeni bilgilere sahip olmak ve kariyerlerini geliştirmek ya da bilimsel araştırmalar yapmak amacıyla kendi ülkesinden farklı bir ülkeye gitmeleri ile gerçekleşen bir turizm türüdür (Gülmez ve Heydarov, 2021).

Yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerin uluslararası alanlardaki dolaşımını her geçen yıl giderek artmaktadır. Öğrencilerin bu dolaşımı, çoğunlukla tercih edilen ülkelerin ekonomik gelişmelerine de önemli katkılar sağlamaktadır. Türkiye de bu sahada 1990'lı yılların başından beri yer almaktadır. Bu yıllarda başlayan YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) Sınavı Türkiye'nin yabancı öğrenci alımındaki en belirleyici kriteri olmuştur (Gülmez ve Heydarov, 2021).

Türkiye yabancı öğrenci açısından en çok Orta Asyalı öğrencileri ağırlamaktadır. Üniversitelerin kendi bünyelerinde yaptıkları sınavlar sonucu ise yerleştirmeler gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte son yıllarda Orta Doğuda meydana gelen olaylar özellikle Suriye'den ülkemize yoğun bir göç akımı yaşanmasına neden olmuştur. Yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerin uluslararası alanlardaki dolaşımını her geçen yıl giderek artmaktadır. Öğrencilerin bu dolaşımı, çoğunlukla tercih edilen ülkelerin ekonomik gelişmelerine de önemli katkılar sağlamaktadır. Türkiye de bu sahada 1990'lı yılların başından beri yer almaktadır. Bu yıllarda başlayan YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) Sınavı Türkiye'nin yabancı öğrenci alımındaki en belirleyici kriteri olmuştur.

Türkiye yabancı öğrenci açısından en çok Orta Asyalı öğrencileri ağırlamaktadır. Üniversitelerin kendi bünyelerinde yaptıkları sınavlar sonucu ise yerleştirmeler gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte son yıllarda Orta Doğuda meydana gelen olaylar özellikle Suriye'den ülkemize yoğun bir göç akımı yaşanmasına neden olmuştur. bu durumların etkisiyle üniversitelerimizdeki Orta Doğulu öğrencilerin sayısı giderek artmaktadır.

Yükseköğrenimleri esnasında yabancı öğrencilerin çoğu sosyolojik ve psikolojik birçok sorunla uğraşmaktadırlar. Özellikle ülke değişimlerinin ilk zamanlarında farklı bir kültüre adapte olma, o ülkenin toplumsal yaşamıyla ilgili kurallarını öğrenme, tüm bu sürece uyum sağlama gibi pek çok konularda problemlerle karşılaşmakta ve bu problemleri en kısa sürede aşmaya çalışmaktadırlar. Farklı bir toplumun toplumsal hayatında kendilerine bir yer edinmeye çalışan öğrenciler aile ve arkadaşlarından ayrılmış olmanın yalnızlığıyla da baş etmektedirler. Belki de hayatlarında ilk defa kendi ayakları üzerinde durma uğraşı vermekte, ekonomik hayatlarını tek başlarına idame ettirmekte, ülkelerine ve ailelerine oldukça uzak bir

yerde, farklı bir hayat yaşama ve bu hayata alışma zorunluluğundadırlar. Üstelik bütün bunlarla birlikte eğitimlerini başarılı bir şekilde tamamlama gayreti de göstermeleri gerekmektedir. Bu çalışmada da öğrencilerin yaşayabilecekleri uyum problemlerine, bu problemlerin sosyal psikolojik etkilerine ve Türkiye ile Sivas algılarına değinilmek istenmiştir.

2. EĞİTİM TURİZMİ

Turizm, hızlı büyüyen ve gelişen bir endüstri olarak kültürel açıdan önemli bir olgudur. Böyle bir olgunun oluşmasında turizmdeki farklı alternatiflerin başka bir ifadeyle alternatif turizm faaliyetlerinin yeri büyüktür. Turizm sektöründeki alternatif turizm faaliyetlerinden biri olan eğitim turizminde de hızlı bir büyüme yaşanmaktadır (Brumen ve diğerleri, 2014).

Eğitim turizmi, henüz yeni bir kavram olduğundan alternatif turizm kategorisi (geleneksel, standart ve büyük ölçekli kitle turizmine alternatif) veya özel ilgi turizmi alt kategorisi olarak da görülebilir. Literatürde eğitim turizmi ile ilgili birden fazla tanımlama yapılmıştır. Yapılan tanımlamalar şu şekildedir: Eğitim turizmi genel olarak, yeni bilgi, yeni beceri, dil öğrenme veya bu çeşitli faaliyetlerin ortak bir konusu olan bilgi edinme ya da öğrenme ile örgün eğitimi sürdürmeye dayalı bir turizm türü olarak tanımlanabilir. Bilimsel bağlamda eğitim turizmi, araştırmacıların deneysel alanları keşfetmelerini ve gerçek yaşam verilerini yerinde elde etmelerini sağlamak için bir araştırma turu veya keşif gezisi oluşturmaktadır (Tang, 2020).

Eğitim turizmi, katılımcıların öğrenme deneyimine dâhil olma amacıyla buldukları yerden (mekândan) başka bir yere (mekâna) seyahat ettikleri programlar anlamına gelmektedir (Bodger, 1998). Eğitim turizmi, bireylerin uluslararası bir üniversitede öğrenim görmek amacıyla seyahat ettikleri herhangi bir turizm programı olarak tanımlanabilir. Daha kapsamlı bir şekilde eğitim turizmi terimi, öğrencilerin öncelikli olarak tercih ettikleri konularda veya tercih ettikleri ülke ile doğrudan ilgili konularda öğrenme deneyimine veya uygulamalarına katılma niyetiyle bir ülkeden başka bir ülkeye seyahat etmeleri anlamına gelmektedir (Rahman ve diğerleri, 2017).

Eğitim turizmi kapsamında dil ve yükseköğrenim, temel amaç olsa da farklı ülkelere seyahat eden yabancı öğrenciler aynı zamanda o ülkenin kültürünü, yaşam tarzını, mimarisini, gelenek ve göreneklerini de öğrenmekte; kültürlerarası alışveriş imkânına da sahip olmaktadır. Bu sonuç eğitim turizminin sosyolojik etkisini yansıtmaktadır. Bilimsel etkisi itibarıyla da eğitim turizminin, araştırmacıların farklı deneysel alanları keşfetmelerine, disiplinler arası araştırma yapma imkânına sahip olmalarını ve bilimsel keşiflere olumlu katkı sağladığını söylemek mümkündür. Eğitim turizmi kapsamında uluslararasılaşmanın temel amaçlarını da şöyle özetlemek mümkündür (Valiulis ve Valiulis, 2006):

Kültürlerarası eğitimi teşvik etmek, yabancı uyruklu öğrencilerin ev sahibi kurumlardaki öğrenme deneyimlerinin gelişmesine katkıda bulunmak, yine yabancı uyruklu öğrencilere eğitim veren öğretim elemanlarının deneyim kazanmalarını sağlamaktır. Bunlara ilaveten üniversite eğitimine katılan bireylerin kültürler arası yeterlilik seviyesini artırmak, üniversiteler içinde çok kültürlülük konusunda farkındalık yaratmak, değişim öğrencilerinin sınıf içerisindeki özel ihtiyaçlarını tanımlamak ve kültürlerarası sürekli personel eğitimini teşvik etmektir. Eğitim turizmi; demografik, sosyo-ekonomik, coğrafi ve psikolojik değişkenlere göre yapılan bölümlendirmelere bağlıdır. Eğitim turizmi tüm insanlar için aynı şekilde gerçekleşmemektedir. Yaş, cinsiyet, ırk, meslek, gelir düzeyi, eğitim durumu ve din gibi bazı demografik öğelere göre değişkenlik göstermektedir. Belirli bir bölgede yaşayan insanların sosyo-ekonomik koşulları aynı değildir. Bölgenin içinde bulunduğu sosyo-

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

ekonomik durum da eğitim turizmi ile ilgili faaliyetlerin uygulanmasını etkilemektedir. Coğrafi ve psikolojik bölümlendirmeler güçlü etkileme tarzlarından dolayı eğitim turizmi için en önemli faktörlerdendir (Bhuiyan ve diğerleri, 2010).

2.1 Türkiye'deki Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerine Dair Genel Bilgiler

Öncelikle yabancı öğrenci konusuyla ilgili Türkiye'nin geçmiş verilerine bakacak olursak "2010-11 yılları arasında bu alanda ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarına giriş yapılan sayı 7.039dur. Bu yıllardaki yeni katılan öğrencilerin yanında, onlarla birlikte toplam sayı ise 25.545dir. Bir sonraki eğitim döneminde ise yeni gelen kayıt sayısı 8.410, toplamı ise 31.170dir. Yine bir sonraki eğitim dönemine bakacak olursak yeni gelen sayısı 12.903, toplamdaki sayı ise 43.251 olmuştur" (Akt: Gürbüz ve Güleç, 2016: 142). YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı)'nin resmi internet sayfasında yapılan güncel açıklamaya göre "Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenci sayısı son on yılda %75 oranında artmıştır. Buna göre Türkiye'de en son verilere göre 25 bini burs alan toplamda 110 bine yakın yabancı uyruklu öğrenci bulunmaktadır. Bu rakamlar da Türkiye'nin son zamanlarda uluslararası öğrencilere en çok ev sahipliği yapan ülkelerden biri haline geldiğini göstermektedir. Ülkemiz, uluslararası öğrenci sayısını 2023 yılında 200 bine artırmayı planlamaktadır" (<https://www.ytb.gov.tr>). Yabancı öğrenciler için tercih edilen bir adres olmak ülkelerin gelişmişlik durumları açısından oldukça önemlidir. Hatta "yabancı öğrenci konusu birtakım ülkelerde ileri boyutlara taşınmış ve ekonomi alanında bir sektör olmuştur. 2000 senesindeki sonuçlara göre ABD'de bu öğrencilerin ekonomiye sağladığı getiriler hizmet alanında beşinci sıradadır" (Akt. Kiroğlu, Kesten ve Elma, 2010: 26). Artık bu sektör giderek ilerlemekte ve ülkelerin gelişmişlik durumlarını gerçek bir şekilde gözler önüne sermektedir.

"2008 OECD raporuna göre dünyadaki yabancı öğrencilerin oranı 1975 senesine göre 2006 senesinde beş kat artmıştır. Türkiye ise dünya genelinde yabancı öğrenci dolaşımındaki yerini 1981'de Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı düzenleyerek almıştır. Devamında ise Sovyetlerin dağılımına dayanarak bağımsızlaşan Türk devletlerinin öğrencilerini Türkiye'de okutmak için 1992'de bu devletlerle işbirliği içinde sınavlar düzenlenmeye başlanmıştır" (Kiroğlu, Kesten ve Elma, 2010: 26). Bilindiği gibi Türkiye'deki yabancı öğrencilerin çoğunun uyruklarının Türki Cumhuriyetlere dayanması Sovyetlerin dağılmasıyla yakından ilgilidir. Bu durum da eğitim-siyaset ilişkisinin önemini ve uluslararası alanda dahi boyutlarının olduğunu kanıtlamaktadır.

Yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili konuların muhataplarından biri siyaset kurumu iken diğer bir önemli muhatapı da ekonomidir. Daha önce de değindiğimiz gibi ABD bu ilişkinin en büyük örneğidir. "Çünkü bu öğrencilerin yaptığı maddi harcamalar buldukları ülke ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Yabancı öğrencilerin en çok yer aldığı ülkelerin ekonomisine baktığımızda bu tür öğrencilerin payının büyük olduğu görülmektedir" (Akt. Göver ve Yavuzer, 2015: 1033).

Yabancı öğrencilerin bazı kurumlarla olan ilişkilerinin ardından ülkemizde bu öğrencilerle ilgili birtakım saptamaları ortaya koyan araştırmalara göz atacak olursak ilk olarak Konya Selçuk Üniversitesi'ne değineceğiz: "Konya Selçuk Üniversitesi'ne bağlı yabancı öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmada öğrencilerin kültürleşme tutumları incelenmiştir. Buna göre öğrencilerin %90'ının tutum olarak bütünleşmeden yana olduğu saptanmıştır. Bu durum da öğrencilerin çoğunun ülkemize ve toplumumuza uyma konusunda istek gösterip çaba sarf ettiğini göstermiştir. Ancak %10'luk bir kesimin ayrışma düşüncesi içinde olması da önemli

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

bir boyuttur. Çünkü ayrışma gibi bir tutum içinde oldukları görülen kesimin oranının %10 olması az bir oran değildir" (Gülner, 2010: 66). Bu durumun yanı sıra "Ankara'da yapılan bir araştırmada ise öğrencilerin Türklerden ziyade başka yabancı kişilerle kalmak istedikleri görülmüştür. Buna neden olarak kendileriyle aynı veya yakın durumlar içinde olan kişilerin birbirlerine destek olma ve anlaşma olanaklarının fazla olması gösterilebilir" (Aliyev ve Öğülmüş, 2015: 68).

Uluslararası öğrenci dolaşımının önemi her yıl giderek artan bir ivme göstermektedir. Öyle ki "1975 yılında başka bir ülkede yabancı öğrenci olarak eğitimini sürdüren öğrenci sayısı sadece 800 bindir. Bu oran 2010 senesinde dört buçuk milyona, günümüzde ise yedi buçuk milyona ulaşmıştır. Bu rakamın 2030 senesine geldiğimizde yirmi milyona geleceği öngörülmektedir" (<https://www.ytb.gov.tr>).

3.YÖNTEM

Çalışma kuramsal ve uygulama olmak üzere iki aşamadan oluşmuştur. İlk aşamada çalışma konusuyla alakalı bir literatür taraması yapılmıştır. Bu literatür taramasından faydalanılarak teorik aşama tamamlanmıştır. Uygulama kısmında ise yabancı uyruklu öğrencilerin demografik özelliklerini, uyum süreçlerini, problemlerini, düşünce ve beklentilerini ölçmek amacıyla anket çalışması yapılmıştır.

3.1.Araştırmanın Veri Toplama Aracı:

Araştırmanın veri toplama aracı ankettir. Anketi oluşturmak için literatür taramasında incelenen çalışmalardan faydalanılmıştır. Anket formunun başında öğrencilere araştırmayla ilgili açıklama yapılan, gizlilik esası ile ilgili bilgi verilen ve ayıracakları vakit için teşekkür edilen kısa bir metin yer almıştır. Daha sonrasında ise sorulara geçilmiştir. İlk olarak öğrencilerin cinsiyet, yaş, medeni durum, yaşadıkları bölge, aile gelir durumu, aile eğitim durumu, ikamet edilen yer gibi demografik özelliklerine dair sorular sorulmuştur.

Yukarıdaki bilgilere dair soruların devamında, eğitimleriyle alakalı sorular ve bazı konulara yönelik memnuniyet durumlarıyla ilgili sorular yer almıştır. Daha sonrasında öğrencilerin zorluk yaşama ihtimalleri olan konulara, uyum süreçlerine, sosyal aktivitelerine, günlük alışkanlıklarına, bazı konulardaki duygu ve düşüncelerine ve Sivas ile Türkiye hakkındaki fikirlerine dair bilgiler merak edilmiş ve bu doğrultuda sorular yöneltilmiştir. Anketin son bölümünde öğrencilerin aldıkları eğitim, yaşadıkları şehir, kaldıkları yer ve okudukları üniversite gibi hayatlarındaki önemli unsurlardan istek ve beklentilerini öğrenmeye yönelik sorular yer almıştır.

3.2.Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde 2016-2017 eğitim öğretim döneminde eğitim gören yabancı uyruklu öğrenciler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı Yabancı İşleri Dairesi'nden alınan bilgiye göre üniversite bünyesindeki yabancı uyruklu öğrenci sayısı toplamda 200 kişidir. Anket sürecinin bahar döneminin sonlarına denk gelmesi sebebiyle öğrencilerin tamamına anket uygulamak mümkün olmamıştır. Bu nedenle evrenin toplam sayısından örneklem alınarak araştırma tamamlanmıştır. "Örneklemin evreni belirli bir sapma düzeyi dahilinde temsil etme varsayımına güven düzeyi denir. Güven düzeyini tam değere yanılma olasılığı tamamlamaktadır. %95'e ve %99'a göre yanılma olasılıkları %5 ve %1'dir. Bu olasılıklardan

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

hareketle 'z' değeri karşılıkları olarak kullanılır. Bu değerler, .05'e göre 1.96, .01'e göre de 2.58'dir" (Karasar, 2012: 120-121). Bu araştırmada 0.05 yanılma olasılığı kullanılmıştır.

Üniversite kampüsü içerisinde bulunan TÖMER, Yüksekokullar, Fakülteler, Bölümler, Yurtlar, Bölüm Sekreterlikleri, Dekanlıklar gezilerek toplam 104 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırma için yeter sayı elde edilerek çalışma tamamlanmıştır.

4.BULGULAR

Cumhuriyet Üniversitesi'nin kayıtlarında 200 tane yabancı uyruklu öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 104 tanesine ulaşılmış ve araştırma onların anketlere verdikleri cevaplarla yapılabilmektedir. Araştırmada yer alan öğrencilerin %40,4'ü kız, %59,6'sı erkektir. Kız öğrencilerin oranı çok düşük bir oran olmamakla birlikte erkek öğrencilerin çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Öğrencilerin yaşlarına bakıldığında, %34,6'sının 18-21 yaş grubunda, %55,8'inin 22-25 yaş grubunda, %9,6'sının da 26-29 yaş grubunda bulunduğu söylenebilir. Öğrencilerin medeni durumları incelendiğinde %82,7'sinin bekar, %17,3'ünün evli olduğu görülmektedir. Öğrencilerin hangi bölgelerden geldikleri incelendiğinde, %55,8'inin Orta Asya'dan, %32,7'sinin Orta Doğu'dan, %3,8'inin Avrupa'dan, %1,9'unun Afrika'dan, %5,8'inin de diğer bölgelerden geldiği belirlenmiştir.

4.1. Frekans Tabloları ve Yorumları

Tablo 1 Öğrencilerin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerinin Dağılımı.

Eğitim İçin Türkiye'yi Tercihinizin Asıl Nedeni Nedir?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Eğitim Kalitesi	28	26,9	26,9	26,9
Burs İmkanı	26	25,0	25,0	51,9
Kültürel Yakınlık	18	17,3	17,3	69,2
Coğrafi Yakınlık	10	9,6	9,6	78,8
Dini Yakınlık	6	5,8	5,8	84,6
Bilimsel Başarıları	6	5,8	5,8	90,4
Diğer	10	9,6	9,6	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin eğitimde Türkiye'yi asıl tercih nedenlerinin dağılımına bakıldığında %26,9 ile en çok eğitim kalitesinden dolayı tercih ettikleri görülmektedir. Eğitim kalitesiyle birlikte %25 oranıyla en fazla çıkan ikinci cevap ise burs imkanındır. Eğitim kalitesi ve burs imkanından sonra %17,3 ile kültürel yakınlık cevabı, %9,6'şar oranlarla coğrafi yakınlık ve diğer cevapları, %5,8'er oranlarla ise dini yakınlık ve bilimsel başarılar cevapları gelmiştir.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Öğrencilerin Türkiye'yi tercihlerinde çoğunlukla eğitim kalitesini neden göstermeleri son derece sevindirici bir olaydır. Türkiye'deki üniversitelerin kaliteli bir eğitime sahip olduğu için yabancı öğrenciler tarafından tercih edilmesi son derece olumlu bir imajdır. Ancak bu durumun yanında Türkiye'yi bilimsel başarıları için tercih eden öğrenci sayısının düşüklüğü ise düşünülmesi gereken bir konudur. Çünkü bilinmelidir ki üniversitemizdeki kaliteli bir eğitimin tamamlayıcısı bilimsel başarılarıdır. Kaliteli bir eğitimle birlikte bilimsel alandaki başarıları artırarak ve uluslararası düzeyde duyurarak eğitimde daha da çok tercih edilen bir ülke haline gelebiliriz.

Tablo 2: Öğrencilerin Aldıkları Eğitimden Memnuniyetlerinin Dağılımı.

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Memnunum	46	44,2	44,2	44,2
Tam değil	52	50,0	50,0	94,2
Memnun değilim	6	5,8	5,8	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin aldıkları eğitimden memnuniyetlerinin dağılımında %50 oranında tam değil cevabı çoğunluk olarak çıkmıştır. %44,2 oranında memnunum cevabı ikinci en çok cevap olarak verilmiş, %5,8 oranında ise memnun değilim cevabı çıkmıştır.

Özçetin'in (2013: 61) benzer bir çalışmasında ise aynı soruya verilen cevapların dağılımında "öğrencilerin %75,1'i Türkiye'deki eğitiminden memnun olduğunu, %22,2'si tam anlamıyla memnun olmadığını, %1,8'i de memnun olmadığını söylemiştir." Yine aynı şekilde Özçetin'in araştırmasında yer verdiği "Çağlar'ın (1999) araştırmasında da öğrencilerin çoğu Türkiye'de öğrenci olmaktan dolayı memnun olduğunu söylemişlerdir. Memnun olmalarına neden olarak ise ülkemizi sevdiklerini, değişik bir kültür öğrenme fırsatı bulduklarını, üniversiteyi ve aldıkları eğitimi beğendiklerini, buradaki hayat şartlarının geldikleri yere göre daha iyi olduğunu ve burayı kendi ülkelerine benzettiklerini söylemişlerdir" (Akt. Özçetin, 2013: 61).

Özçetin'in Bursa'da yürüttüğü araştırmasında öğrencilerin %75,1'i aldıkları eğitimden memnun olduğunu söylerken, burada yapılan çalışmada %44,2 öğrenci memnuniyetini bildirmiştir. İki oran arasında belirgin bir fark olsa da, net olarak eğitimlerinden memnun olmadığını söyleyen öğrenci oranı iki çalışmada da oldukça düşüktür. Araştırmalara ve bu sonuçlara bakıldığında görülmektedir ki genel olarak Türkiye'ye gelen öğrencilerin çoğu burada aldıkları eğitimden memnun olmaktadır.

Tablo 3: Öğrencilerin Bundan Sonraki Yaşamlarını Sivas'ta Devam Ettirme İsteklerinin Dağılımı

Bundan Sonraki Yaşamınızda Sivas'ta Kalmak İster misiniz?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Evet	16	15,4	15,4	15,4
Hayır	44	42,3	42,3	57,7
Fikrim yok	44	42,3	42,3	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin bundan sonraki yaşamlarını Sivas'ta devam ettirme düşüncelerinin öğrenilmek istendiği sorunun tablosunda ayrı ayrı %42,3 oranlarında hayır ve fikrim yok cevabı çoğunlukta çıkmıştır. %15,4 ise evet cevabıyla bundan sonraki yaşamında Sivas'ta kalmak istediğini söylemiştir.

Göver ve Yavuzer'in (2015: 1037) Kayseri'deki yabancı uyruklu lise öğrencileri üzerine yaptıkları bir araştırmada aynı soruya cevap veren öğrencilerin "%28,7'si hayatlarını Kayseri'de devam ettirmeyi istemektedir." Kayseri'de yapılan araştırmada hayatına orada devam etmek isteyen öğrenci sayısı buraya göre oransal olarak daha fazla olsa da iki çalışmada da bu cevap, çoğunluğu sağlayamamıştır. Buna neden olarak öğrencilerin henüz uyum sürecinde olması, ortama henüz adapte olamamaları, memleket, aile ve arkadaş özlemi gibi durumlar gösterilebilir.

Tablo 4: Öğrencilerin Türkiye'ye Uyum Sağlarken En Çok Zorlandıkları Konuların Dağılımı.

Türkiye'ye Uyum Sağlarken En Çok Hangi Konuda Zorlandınız?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Türkçe öğrenmede	34	32,7	32,7	32,7
Yiyecek-içecek	18	17,3	17,3	50,0
Giyim-kuşam	4	3,8	3,8	53,8
Eğitim sistemi	22	21,2	21,2	75,0
Hepsi	10	9,6	9,6	84,6
Diğer	16	15,4	15,4	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin çoğu %32,7 oranı ile Türkiye'ye uyum sağlarken en çok Türkçe öğrenmede zorlanmışlardır. Geri kalan %21,2 eğitim sisteminde, %17,3 yiyecek-içeceklerde, %15,4 diğer konularda, %9,6 belirtilen seçeneklerin hepsinde, %3,8 ise en çok giyim-kuşam konularında zorlanmışlardır.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Çağlar'ın (1999: 144) ODTÜ, Hacettepe, Cumhuriyet ve Atatürk Üniversiteleri'nden bazı yabancı uyruklu öğrencilerle yaptığı araştırmasında "öğrencilerin üniversite hayatına uyum sağlama konusunda yaşadıkları zorluklarda %18,6 oranındaki çoğunluk dil konusunda zorlandığını söylemiştir. %18,1'i ders konusunda, %12,8'i sınıf arkadaşı konusunda, %8,5'i Türkiye Cumhuriyeti uyruklu olmamasından dolayı, %5,3'ü ders notu ve kitabı konusunda, %4,3'ü maddi problemlerde, %2,9'u kaldığı yurt konusunda, %2,4'ü okuduğu bölümü istememe konusunda, %1,4'ü eğitim sistemi konusunda yine %1,4'ü karşı cinsle arkadaşlık etme konusunda, %0,5'i hocaları konusunda uyum sorunları yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun yanında %23,8 oranındaki öğrenci ise üniversitede belirli bir uyum sorununun olmadığını" söylemiştir.

Yine aynı çalışmada öğrencilere, uyum sorunlarını çözümlmek için "Türkiye'de bir uyum programına katılıp katılmadıkları sorulduğu zaman %68,1 oranındaki büyük çoğunluk katılmadıklarını bildirmişlerdir. Mülakat verilerine göre uyum problemi yaşamamış öğrencilerin çoğunu ODTÜ ve Hacettepe Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Uyum programına katıldığını belirten öğrenci oranı ise %31,4'tür" (Çağlar, 1999: 144).

Yapılan araştırma sonuçları 1999 yılındaki araştırma ile karşılaştırılırsa öğrencilerin her iki dönemde de çoğunluğunun dil konusunda zorlandığı söylenebilir. Karşılaştırılabilir diğer bir seçenek olan eğitim sistemini ise bu çalışmada %21,2 oranında öğrenci işaretleyerek ikinci en yüksek çoğunluğu oluşturmuşlardır. Çağlar'ın çalışmasında ise sadece %1,4 oranında öğrenci, başlıca uyum sorununun eğitim sistemi olduğunu belirtmiştir. İki oran arasındaki bu büyük fark, sunulan şıklardaki farklılıklardan kaynaklanabileceği gibi, farklı üniversitelerin öğrencilerinin katılımından dolayı da kaynaklanabilir. Bunların yanında geçen 18 yılda değişiklik gösteren eğitim sisteminin de öğrencileri zorlayabileceği düşünülebilir.

Tablo 5: Öğrencilerin Türkiye ile Ülkeleri Arasında Gördükleri En Temel Farkların Dağılımı.

Ülkenizle Türkiye Arasındaki En Temel Fark Nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Ekonomi	30	28,8	28,8	28,8
Hukuk	4	3,8	3,8	32,7
Siyaset	44	42,3	42,3	75,0
Sosyal yaşam	20	19,2	19,2	94,2
Dini yaşam	6	5,8	5,8	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin ülkeleriyle Türkiye arasında gördükleri en temel fark dağılımında, büyük çoğunluk %42,3 ile siyaset cevabını vermiştir. Diğer öğrencilerin %28,8'i ekonomi, %19,2'si sosyal yaşam, %5,8'i dini yaşam, %3,8'i ise hukuk cevabını vermiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu ülkeleriyle Türkiye arasındaki en temel fark olarak siyaseti görmektedir. Buna neden olarak yabancı öğrencilerimizin çoğunun Orta Doğu ve Orta Asya'dan gelmesi gösterilebilir. Özellikle son zamanlarda Orta Doğu'da yaşanan olaylar, siyaset kurumunun

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

büyük ölçüde hasar görmesi o bölgeye mensup öğrencilerin böyle düşünmesine sebep olmuş olabilir. Ayrıca devletin şekli ve yönetim biçimi de böyle bir farka neden olabilir.

Tablo 6: Öğrencilerin Türk Öğrencilerden Asıl Beklentilerinin Dağılımı.

Türk Öğrencilerden Asıl Beklentiniz Nedir?		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Arkadaş Olmak		50	48,1	48,1	48,1
Çevreyi Birlikte Gezmek		6	5,8	5,8	53,8
Sorunlarımı Paylaşabilmek		14	13,5	13,5	67,3
Derslerimde Yardımcı Olmaları	24	23,1	23,1	90,4	
Beni Rahatsız Etmemeleri		10	9,6	9,6	100,0
Total		104	100,0	100,0	

Yabancı öğrencilerin %48,1 ile çoğunluğu oluşturan büyük bir grubun Türk öğrencilerden asıl beklentileri arkadaş olmaktır. Arkasından %23,1 ile derslerinde kendilerine yardımcı olmaları, %13,5 ile sorunlarını paylaşabilmek, %9,6 ile kendilerini rahatsız etmemeleri ve %5,8 ile çevreyi birlikte gezmek Türk öğrencilerinden beklentileri arasındadır.

Özçetin'in (2013: 77) Bursa'daki yabancı üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada, öğrencilerin Türkiye'deki arkadaşlık ilişkilerinin dağılımında "%44,3 arkadaşlık ilişkilerinde bir problem yaşamadığını belirtmiştir. %34,1 arkadaşlık ilişkilerinin yakın ve içten olduğunu, %16,3 yakın arkadaşı olmadığını, %5 ise arkadaşlık ilişkisinin sınırlı olduğunu belirtmiştir. Toplamda yakın arkadaşı olmayan ve arkadaşlık ilişkileri sınırlı olan öğrenci oranı %21,4'dür. Belirtilen %21,4'ün neredeyse yarısının Türkiye'de daha bir yılını doldurmamış olması ve henüz Türkçe öğreniyor olması, kültür farklılığı gibi nedenlerle yeterince arkadaşlık ilişkisi kuramadıkları düşünülebilir." Yine aynı araştırmada değinilen "Enhoş'un (1994) çalışma verilerine göre, Orta Asya ülkelerine bağlı öğrencilerin, Türk öğrenciler ile arkadaşlık ilişkilerinde mühim bir sorun yaşamadıkları ve kaynaşabildikleri gözlemlenmiştir" (Akt. Özçetin, 2013: 78).

Öğrencilerin geldikleri yeri daha iyi ve çabuk bir şekilde öğrenebilmeleri, çevreye daha kolay alışabilmeleri için yerel öğrencilerle iyi bir arkadaşlık ilişkisi kurmaları ve kaynaşmaları çok önemlidir. Kültürel farklılıklar ilk zamanlarda zorluk yaratabilse de zamanla farklılıkları zenginlik olarak görmek ve öğrenmek daha önemli bir durumdur. Bu da en iyi Türk öğrencilerle arkadaşlık edilerek sağlanabilir. Ayrıca ilk zamanlardaki sorunları daha da büyüten yalnızlık durumu ne kadar çabuk aşılırsa uyum süreci de o kadar kolay atlatılabilir. Yalnızlık sorununun uzun süre devam etmesi ise başta ruhsal olmak üzere birçok sıkıntıya sebebiyet verebilir.

Tablo 7: Öğrencilerin Aldıkları Eğitimden Asıl Beklentilerinin Dağılımı.

Aldığınız Eğitimden Asıl Beklentiniz Nedir?	Frekan s	Yüzd e	Geçer li Yüzd e	Biriki mli Yüzde
Dil Konusuna Ağırlık Verilmesi	8	7,7	7,7	7,7
Bize Bazı Durumlarda Ayrıcalık Tanınması	12	11,5	11,5	19,2
Bizi İş Hayatına Hazırlaması	30	28,8	28,8	48,1
Bizi Akademik Hayata Hazırlaması	28	26,9	26,9	75,0
Sınav Sisteminin Düzenlenmesi	4	3,8	3,8	78,8
Ders Anlatımının Bizim Daha İyi Anlayabileceğimiz Şekilde İyileştirilmesi	12	11,5	11,5	90,4
Diğer	10	9,6	9,6	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin aldıkları eğitimden asıl beklentilerinin dağılımı incelendiğinde çoğunluğun %28,8 oranla kendilerini iş hayatına hazırlamasını beklediği görülmektedir. Hemen arkasından %26,9 oranla kendilerini akademik hayata hazırlamasını bekleyen öğrenciler gelmektedir. Geri kalan %11,5'er oranlarla kendilerine bazı durumlarda ayrıcalık tanınmasını isteyen öğrencilerle ders anlatımlarının kendilerinin daha iyi anlayacağı şekilde iyileştirilmesini isteyen öğrenciler gelmektedir. Daha düşük oranlara denk gelen %9,6 diğer cevabını verirken, %7,7 dil konusuna ağırlık verilmesini, %3,8 ise sınav sisteminin düzenlenmesini beklemektedirler.

Öğrencilerin aldıkları eğitimden asıl beklentilerinin çoğunlukla kendilerini iş hayatına hazırlamak olması beklenen bir durumdur. Üniversite eğitimi alan her öğrencinin en büyük beklentisi okullarını bitirdikten sonra iyi bir iş sahibi olmaktır. Okulundan yeni mezun olan gençlerin önlerinde gördükleri en büyük sıkıntı da işsizliktir. Bu nedendir ki üniversiteyi bitiren her öğrencinin en büyük isteği ve beklentisi en kısa zamanda eğitimini aldıkları alana uygun bir iş sahibi olmaktır. Bunun yanında %26,9 oranındaki ikinci en çok beklentinin ise akademik hayatla ilgili olması, farklı bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Bu sonuç bize göstermektedir ki yabancı öğrencilerin önemli bir kısmı, üniversite eğitimlerinden sonra da akademik hayata devam etmeyi istemektedir. Bu duruma neden olarak akademik alanda ilerlemek, araştırmalar yapmak ve öğretim üyeliği gibi saygın bir mesleğe sahip olmayı istemek gösterilebilir. Ayrıca üniversite mezunu öğrencilerin artmasıyla birlikte iş

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

olanaklarının azalması ve her mezuna eşit iş imkanlarının bulunamaması, öğrencilerin eğitim düzeylerini daha da artırarak, iş ararken daha avantajlı bir noktada bulunma istekleri de bu sonucun bir nedeni olarak düşünülebilir.

Tablo 8: Öğrencilerin Cumhuriyet Üniversitesi'nden Asıl Beklentilerinin Dağılımı.

Cumhuriyet Üniversitesi'nden Asıl Beklentiniz Nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Bizlere yönelik kültürel sosyal ve sportif aktivitelerin düzenlenmesi	40	38,5	38,5	38,5
Yapmak istediğimiz kültürel etkinliklerin desteklenmesi	6	5,8	5,8	44,2
Bölüm kütüphaneleri ve çalışma alanlarının artırılması ve düzenlenmesi	26	25,0	25,0	69,2
Kampüs içerisindeki yol alan ve mekanların düzenli olması	26	25,0	25,0	94,2
Diğer	6	5,8	5,8	100,0
Total	104	100,0	100,0	

Öğrencilerin Cumhuriyet Üniversitesi'nden asıl beklentilerinin incelendiği tabloda %38,5 ile öğrencilerin kendilerine yönelik kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin düzenlenmesini beklemesi en çok cevaplanan şıktır. Daha sonrasında %25'er oranlarla bölüm kütüphaneleri ve çalışma alanlarının artırılması ve düzenlenmesi ile kampüs içindeki yol, alan ve mekanların düzenli olması, %5,8'er oranlarla öğrencilerin yapmak istedikleri kültürel etkinliklerin desteklenmesi ve diğer seçeneği gelmiştir.

En çok cevabın sosyal, kültürel, sportif etkinliklerin artırılması yönünde verilmesi, öğrencilerin çoğunlukla üniversitede ders haricinde eğlenmek, bilgilenmek, öğrenmek, vakit geçirmek, ders dışı zamanlarını sağlıklı bir şekilde değerlendirmek istediğini göstermektedir. Bu son derece haklı bir istekken bunun yanında verilen cevaplardaki en düşük sonucun öğrencilerin kendi projelerinin, fikirlerinin desteklenmesine sahip olması da başka bir duruma işaret etmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin desteklenmesini istediği fikirleri veya kültürel birtakım projeleri oldukça az sayıdadır. Bu da daha önce değindiğimiz gibi öğrencilerin üretken bir yapıdan çok edilgen bir yapıya sahip olduğunun başka bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

4.2. Çapraz Tablolar ve Yorumları

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Tablo 9: Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kendilerini Sivas'ta Dışlanmış Olarak Hissetme Durumlarının Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olup Olmadığının Belirlendiği Ki-Kare Testinin Sonuçları.

		Sivas'ta dışlanma durumu		Total	X ²	Sd	P	
		evet	hayır					
Cinsiyet	Count	2	40	42	22,370	1	,000	
	Kız	% within cinsiyet	4,8%	95,2%	100,0%			
		% of Total	1,9%	38,5%	40,4%			
		Count	30	32	62			
	Erkek	% within cinsiyet	48,4%	51,6%	100,0%			
		% of Total	28,8%	30,8%	59,6%			
		Count	32	72	104			
	Total	% within cinsiyet	30,8%	69,2%	100,0%			
		% of Total	30,8%	69,2%	100,0%			

Tablo 9' da belirtilen ki-kare testi sonuçlarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin Sivas'ta dışlandıklarını düşünüp düşünmeme durumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir istatistiksel ilişki vardır (χ^2 : 22,370 $p < 0,05$). Oranlara bakıldığında kız öğrencilerin %95,2 ile neredeyse tamamı Sivas'ta dışlanmadığını düşünürken %4,8'i ise dışlandığını düşünmektedir. Erkek öğrencilerin ise %51,6'sı dışlanmadığını düşünürken %48,4'ü dışlandığını düşünmektedir. Her iki grubun da çoğunluğunun Sivas'ta dışlandığını düşünmemesinin yanında erkek öğrenci grubundaki cevapların yakınlığı dikkat çekmektedir. Kız öğrencilerin dışlandığını düşünen kesimi sadece %4,8'de kalırken bu oran erkeklerde %48,4 gibi oldukça yüksek bir orana sahiptir. Daha önceki sorulara da bakıldığında Sivas'a daha rahat uyum sağlayan, imkanları dahilinde Sivas'ta kalmayı daha çok isteyen, Sivas halkını daha yardımsever bulan kesim kız öğrencilerden oluşmaktadır. Bu soruda ise daha büyük bir farkla erkek öğrencilerin daha çok dışlandığını düşünmesi, bundan önceki sonuçlarla da birleştirildiğinde düşündürücü bir durumdur.

Bu sonuçlar çerçevesinde erkek öğrencilerin Sivas'a karşı daha olumsuz bir tavır içerisinde olduğu söylenebilir. Bu soruna bir sebep olarak kız ve erkek öğrencilerin beklentilerinin farklı olması düşünülebilir. Ancak dışlandığını düşünme durumu çok daha başka ve sıradan beklentilerin (gezmek, etkinliklere katılmak, bir işte çalışmak vb. gibi) çok daha üstünde bir durumdur. Bu nedenle bu sonucun önemini dikkate almak gerekmektedir. Yabancı uyruklu erkek öğrencilerin burada dışlandığını düşünmesinin sebeplerinin ne olduğu araştırılmalıdır. Barınma konusuna değinilecek olunursa, bu konuda kız öğrencilere daha çok imkan tanınması, erkek öğrencilerin sokakta kalmaya mahkum edildiği anlamına gelmemektedir. Erkek öğrencilere de yönelik birçok barınma yeri hizmettedir. Ayrıca çoğu devlet bursu alan ve kampüs yurtlarında kalan yabancı uyruklu öğrencilerin barınma konusunda dışlandığını

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

düşünmesi ilk etapta pek doğru değildir. Ancak erkek öğrencilerin kendilerini Sivas'ta bu denli dışlanmış hissetmeleri mutlaka başka sebepler olduğunu akla getirmektedir. Bu sebepler ayrı bir problem alanı oluşturmaktadır.

Özellikle Anadolu şehirlerinin insanlarında okuyan kızları sahiplenme, onlara sahip çıkma ve destek olma oldukça olumlu, mutluluk verici ve sıkça rastlanan bir durumdur. Bununla birlikte erkek öğrencilerin görmezden gelinmesi gibi bir durum da çok fazla görülmemekte, genel anlamda üniversite öğrencileri Anadolu insanlarında saygı duyulan bir yere sahip olmaktadır.

Tablo 10: *Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sivas'ta Yaşamaktan/Okumaktan Dolayı Memnun Olup Olmama Durumlarının Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olup Olmadığının Belirlendiği Ki-Kare Testinin Sonuçları.*

		Sivas'ta Yaşamaktan/Okumaktan;			Total			
		Memnunu m	Fikrim Yok	Memnun Değilim	X ²	Sd	P	
Cinsiyet	Kız	Count	30	6	6	42		
		% within cinsiyet	71,4%	14,3%	14,3%	100,0%		
		% of Total	28,8%	5,8%	5,8%	40,4%		
	Erkek	Count	22	30	10	62		
		% within cinsiyet	35,5%	48,4%	16,1%	100,0%		
		% of Total	21,2%	28,8%	9,6%	59,6%		
Total	Count	52	36	16	104	14,937	2 ,001	
	% within cinsiyet	50,0%	34,6%	15,4%	100,0%			
	% of Total	50,0%	34,6%	15,4%	100,0			

Tablo 10'daki ki-kare testi sonuçlarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin Sivas'ta yaşamaktan/okumaktan dolayı memnun olup olmama durumları cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık göstermiştir (x^2 : 14,937 $p < 0,05$). Kız öğrencilerin %71,4 gibi büyük çoğunluğu memnun olduklarını belirtmişler, %14,3'ü memnun olmadıklarını, yine %14,3'ü ise bir fikirleri olmadığını bildirmişlerdir. Erkek öğrencilerin ise %48,4'ü bir fikirleri olmadığını, %35,5'i

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

memnun olduklarını, %16,1'i de memnun olmadıklarını söylemişlerdir. Sonuçlara göre öğrencilerin %50 oranı, yani yarısı Sivas'ta yaşamaktan/okumaktan dolayı memnundur. Cinsiyet değişkenine göre belirtilmesi gereken bir nokta ise kızların %71,4 oranı ile erkek öğrencilere göre Sivas'ta yaşamaktan ve okumaktan daha memnun olduklarıdır. Bu sonuç belirtilen önceki sonuçlara da benzer bir durum ortaya çıkarmaktadır. Bununla birlikte kesin olarak memnun olmadığını belirten kız ve erkek öğrenci oranları ise birbirine oldukça yakındır.

Genel olarak bir sonuç belirtilecek olursa kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla en az yarı yarıya bir farkla Sivas'ta yaşamaktan ve okumaktan dolayı daha memnun oldukları söylenebilir. Bu oranlarla birlikte Sivas'ın bir şehir olarak yabancı uyruklu kız öğrencilere daha çok hitap ettiği söylenebilir. Yabancı uyruklu erkek öğrencilerin kızlara göre Sivas'a daha olumsuz bir bakış açısı barındırdıkları ortaya çıkan bütün verilerde görülmüştür. Bu durum bu şekliyle kabul edilmemeli, Sivas hem kız hem de erkek öğrencilere eşit derece nasıl hitap edebilir, bu konuda çalışmalar yapılmalıdır. Yabancı uyruklu erkek öğrenciler kazanılmaya çalışılmalıdır. Çünkü Sivas'ın üniversitesi sahip olduğu en önemli kuruluşlarından biri ve belki de en önemlisidir. Üniversiteyi ayakta tutmak, öğrencilerini artırmak, iyi bir izlenim yaratmak sadece üniversite içerisinde değil, Sivas'ın tamamının önemli bir görevidir. Şehirler üniversite tercihlerinde en çok dikkat edilen unsurlardır. Sivas'ın da her bir öğrencisi tarafından sevilmesi, iyi bir izlenim kazanması hem üniversiteyi hem de Sivas'ı ilerletecek en büyük etkidir.

Tablo 11: *Yabancı Uyruklu Öğrencilerin İmkanları Dahilinde Bundan Sonraki Yaşamlarına Sivas'ta Devam Etme Durularının Medeni Durum Değişkenine Bağlı Olup Olmadığının Belirlendiği Ki-Kare Testinin Sonuçları.*

		Sivas'ta kalma durumu			Total	X ² P	Sd	
		Evet	Hayır	Fikrim Yok				
Medeni_Durum	Bekar	Count	16	38	32	86		
		% within medeni_durum	18,6%	44,2%	37,2%	100,0%		
		% of Total	15,4%	36,5%	30,8%	82,7%		
	Evli	Count	0	6	12	18	6,816	2 ,033
		% within medeni_durum	0,0%	33,3%	66,7%	100,0%		
		% of Total	0,0%	5,8%	11,5%	17,3%		
	Total	Count	16	44	44	104		
		% within medeni_durum	15,4%	42,3%	42,3%	100,0%		
		% of Total	15,4%	42,3%	42,3%	100,0%		

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Tablo 11'deki ki-kare testi sonuçlarında, öğrencilerin imkanları dahilinde bundan sonraki yaşamlarına Sivas'ta devam edip etmeme durumlarıyla medeni durum değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki görülmüştür (χ^2 : 6,816 $p < 0,05$). Bu konudaki istekleri öğrenilmek istenen bekar öğrencilerin %18,6'sı kalmak istediklerini, %44,2'si kalmak istemediklerini, %37,2'si de bu konuda bir fikirleri olmadığını söylemişlerdir. Evli öğrencilerin ise %33,3'ü kalmak istemediklerini, %66,7'si de bir fikirleri olmadığını söylemişler, kalmak istediğini belirten herhangi bir öğrenci ise bu grupta olmamıştır.

Total verilerde kalmak istediğini bildiren öğrenci oranı en az kesimi oluşturmuş ve bu kesim sadece bekar öğrenciler içinde yer almışlardır. Bekar öğrencilerin çoğu net bir şekilde kalmak istemediklerini, evli öğrencilerin çoğunluğu da bu konuda bir fikirleri olmadığını belirtmişlerdir. Şu an için net bir şekilde burada kalmak isteyen evli bir öğrenci bulunmamaktadır. Eşlerini ve varsa çocuklarını ülkelerinde bırakıp gelen evli öğrenciler, aileleriyle ilgili sorumluluklarını buradan devam ettirmekte zorluk yaşayabilmekte ve geri dönmeyi düşünmekte olabilirler. Hayatlarına Sivas'ta devam etme durumlarında ise yalnız olamayacakları için ailelerine danışmak ve onların da buraya gelmesini sağlamak durumundadırlar. Bu konuyla ilgili çoğu evli öğrencinin henüz bir fikri olmadığı da sonuçlarda görülmektedir. Başka bir ülkeye göç etme ve yaşamına orada devam etme durumu bekar bireylerde daha kolay olabilecek ve daha çok görülebilecek bir olayken sonuçlar çokta bu yönde değildir. Net bir şekilde Sivas'ta kalmak istemediğini bildiren bekar öğrenci oranı evli öğrencilere göre daha fazladır. Net olarak kalmak isteyen bekar öğrenci oranı evli öğrencilere oranla fazla olsa da, kalmak istemeyen bekar öğrenci çoğunluğu da göze çarpan bir diğer durumdur. Buna neden olarak gelecek kaygısı, maddi durumlar, aile özlemi veya başka bir Türk şehrinde yaşamak isteği düşünülebilir. Aynı şekilde evli öğrenciler kadar yoğun olmasa da bekar öğrencilerin de kendi ülkelerinde ve hayatlarında ailelerine ve kendilerine karşı sorumlulukları olabileceği için böyle bir karar verdikleri düşünülebilir.

Tablo 12: Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye Hakkındaki Düşüncelerinin Geldikten Sonra Değişme Durumunun Geldikleri Bölge Değişkenine Bağlı Olup Olmadığının Belirlendiği Ki-Kare Testinin Sonuçları.

		Türkiye hakkındaki düşünceleriniz geldikten sonra değişti mi?							
		Evet Olumlu Yönde Oldu	Evet Olumsuz Yönde Oldu	Hayır Düşüncem Her Dönemde De Olumsuzdu	Hayır Düşüncem İki Dönemde De Olumluydu	Total	X ² P	Sd	
Geldiğiniz Bölge	Orta Asya	Count	30	4	2	22	58	43,606 ,000	12
	% Within Geldiğiniz Bölge	51,7%	6,9%	3,4%	37,9%	100,0%			
	Orta Doğu	Count	16	12	2	4	34		
	% Within Geldiğiniz Bölge	47,1%	35,3%	5,9%	11,8%	100,0%			

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

		Bölge				
Avrupa	Count	0	2	2	0	4
	% Within Geldiğiniz Bölge	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%
Afrika	Count	0	0	0	2	2
	% Within Geldiğiniz Bölge	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Diğer	Count	2	0	0	4	6
	% Within Geldiğiniz Bölge	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%	100,0%
Total	Count	48	18	6	32	104
	% Within Geldiğiniz Bölge	46,2%	17,3%	5,8%	30,8%	100,0%

Tablo 12'deki ki-kare testi sonuçlarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye hakkındaki düşüncelerinin geldikten sonra değişip değişmeme durumuyla geldikleri bölge değişkeni arasındaki istatistiksel ilişki anlamlıdır (χ^2 : 43,606 $p < 0,05$). Buna göre Orta Asyalı öğrencilerin %51,7'sinin Türkiye hakkındaki düşünceleri geldikten sonra olumlu yönde değişmiş, %6,9'unun da olumsuz yönde değişmiştir. %3,4'ünün düşüncesi gelmeden önce de geldikten sonra da olumsuzdur. %37,9'unun düşüncesi ise her iki dönemde de olumludur. Orta Doğulu öğrencilerin %47,1'nin düşünceleri olumlu yönde değişmiş, %35,3'ünün düşünceleri olumsuz yönde değişmiş, %5,9'u her iki dönemde de olumsuz düşünceler taşıdıklarını söylerken %11,8'i her iki dönemde de olumlu düşünceler beslemektedirler. Avrupalı öğrencilerin yarısı düşüncelerinin olumsuz yönde değiştiğini, diğer yarısı da iki dönemde de olumsuz düşündüklerini belirtmişlerdir. Afrikalı öğrencilerin tamamı iki dönemde de olumlu düşündüklerini, diğer bölge öğrencilerinin %66,7'si iki dönemde de olumlu düşündüklerini, %33,3'ü de düşüncelerinin geldikten sonra olumlu yönde değiştiğini söylemişlerdir.

Öğrencilerin çoğunun düşüncesi ya geldikten sonra olumlu yönde değişmiş ya da zaten iki dönemde de olumlu olmuştur. Afrikalı ve diğer bölgelerin öğrencileri arasında Türkiye hakkında sürekli olumsuz düşünen veya geldikten sonra olumsuz yönde fikir değiştiren öğrenci bulunmamaktadır. Ama Avrupalı öğrencilerin tamamı Türkiye hakkında olumsuz görüşler bildirmişlerdir. Avrupalı öğrencilerin tamamının Türk kökenli olmasına rağmen Türkiye hakkında tamamen olumsuz görüş bildirmeleri önemli bir konudur. Bu da kökenleri ne olursa olsun insanların doğup büyüdüğü yerlere göre şekillendiklerini ve o bölgeleri daha çok kabul ettiklerini göstermektedir. Tabii burada Avrupalı öğrencileri tamamen suçlamak haksız bir izlenim yaratabilir. İnsanlar yetiştikleri, alıştıkları ortamdan ve koşullardan farklı bir yeri neresi olursa olsun kabul etmek ve oradaki koşullar hakkında olumlu düşünmek zorunda değillerdir. Kaldı ki kendi ülkesinde doğup büyüyen, köken olarak da yaşam tarzı ve kültür olarak da oraya bağlı olan kişilerin bile, ülkelerindeki her şey

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

hakkında olumlu düşünceleri neredeyse imkansızdır. Hatta böyle durumlarda ülkelerindeki olumsuzlukları görüp bu konuda düzenlemeye katkı sağlayacak düşüncelerini dile getirmek faydalı bir hareket olarak algılanmalıdır.

Türkiye hakkında olumlu olan düşünceleri geldikten sonra olumsuzluza dönüşen en fazla kesim Avrupalı öğrencilerin yarısıyla birlikte Orta Doğulu öğrencilerin ikinci çoğunluğudur. Orta Doğulu öğrencilerin çoğunlukla düşüncesi olumlu yönde değişmişken, %35,3 gibi ikinci çoğunluğu sağlayan bir kesiminin düşüncesi de olumsuz yönde değişmiştir. Orta Doğulu öğrencilerin çoğunun Suriyeli olduğu bilinmektedir. Bu tür öğrenciler üniversitelere Başbakanlık tarafından verilen kontenjanlarla yerleştirilmekte ve burs almaktadırlar. Cumhuriyet Üniversitesi'ne yerleştirilen Başbakanlık kontenjanlı öğrencilerin tamamı Suriyeli öğrencilerdir. Ülkeleri, dolayısıyla da kendileri oldukça zor bir süreçten geçen ve bu zor süreçte Türkiye tarafından ağırlanarak eğitimlerine devam edebilme imkanı sağlanan öğrencilerin %35,3 gibi çokta az olmayan bir oranının, Türkiye hakkındaki düşüncesinin olumsuz yönde değişmiş olması şaşırtıcı, üzerinde durulması ve ayrıca araştırılıp incelenmesi gereken bir konudur.

Tablo 13: Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye'ye Uyum Sağlarken En Çok Zorlandıkları Konuların Geldikleri Bölge Değişkenine Bağlı Olup Olmadığının Belirlendiği Ki-Kare Testinin Sonuçları.

		Türkiye'ye Uyumda En Çok Zorlanılan Konu						Total	X ² Sd P
		Türkçe Öğrenmede	Yiyecek İçecek	Giyim-Kuşam	Eğitim Sistemi	Hepsi	Diğer		
Geldiğiniz Bölge	Orta Asya	Count	16	14	4	6	8	10	58
		% Within Geldiğini z Bölge	27,6%	24,1%	6,9%	10,3%	13,8%	17,2%	100,0%
	Orta Doğu	Count	16	2	0	14	2	0	34
		% Within Geldiğini z Bölge	47,1%	5,9%	0,0%	41,2%	5,9%	0,0%	100,0%
	Avrupa	Count	0	2	0	2	0	0	4
		% Within Geldiğini z Bölge	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	100,0%
								69,62	
								4	
								20	
								,000	

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Afrika	Count	2	0	0	0	0	0	2
	% Within Geldiğini z Bölge	100,0 %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0 %
Diğer	Count	0	0	0	0	0	6	6
	% Within Geldiğini z Bölge	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0 %	100,0 %
Total	Count	34	18	4	22	10	16	104
	% Within Geldiğini z Bölge	32,7%	17,3 %	3,8%	21,2 %	9,6%	15,4%	100,0 %

Tablo 13'deki ki-kare testinde yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye uyum sağlarken en çok zorlandıkları konuların geldikleri bölge değişkenine göre farklılık gösterdiği görülmüştür (χ^2 : 69,624 $p < 0,05$). Türkiye'ye uyum sağlarken en çok zorlandıkları konulara Orta Asyalı öğrencilerin %27,6'sı Türkçe öğrenme, %24,1'i yiyecek içecek, %17,2'si diğer. %13,8'i hepsi, %10,3'ü eğitim sistemi, %6,9'u da giyim kuşam cevaplarını vermişlerdir. Orta Doğulu öğrencilerde giyim kuşam ve diğer cevapları çıkmazken, %47,1'i Türkçe öğrenme, %41,2'si eğitim sistemi, %5,9'u hepsi ve yine %5,9'u da yiyecek içecek cevaplarını vermişlerdir. Bu sonuçlara göre Afrikalı öğrencilerin tamamı Türkçe öğrenme, diğer bölgelerin öğrencilerinin tamamı da diğer cevaplarını vermişler, Avrupalı öğrencilerin %50'si yiyecek içecek, %50'si de eğitim sistemi konusunda zorlandıklarını belirtmişlerdir. Afrikalı öğrencilerin tamamı, Orta Asya ve Orta Doğulu öğrencilerin çoğunluğu en çok Türkçe öğrenmede zorlanırken, diğer bölge öğrencilerinin tamamı diğer konularda, Avrupalı öğrencilerin de yarısı yiyecek içecek, yarısı da eğitim sistemi konularında zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Genel anlamda öğrencilerin en az sorun yaşadıkları konu giyim kuşam olurken, en fazla zorluk yaşadıkları konu Türkçe öğrenme olmuştur. Ancak diğer bölge öğrencilerinden hiçbirinin Türkçe öğrenmede zorluk yaşamaması, Avrupalı öğrencilerle birlikte Türkçeyi daha kolay öğrendikleri ya da zaten bildikleri izlenimini yaratmaktadır. Bununla birlikte Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü Yabancı İşleri Dairesinden alınan bilgiye göre Türkçe öğrenmede en çok Afrikalı öğrencilerin zorluk yaşadıkları, hatta bu konunun ders başarılarını da etkilediği bildirilmelidir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Eğitim turizmi savaş, terör gibi sıkıntılı durumlar oluşmadığı sürece ekonomilere çok ciddi katkılar sağlarken, turizmin diğer alanlarında olduğu gibi mevsimsellik şartı ile bu alan sınırlanmamaktadır. En yalın haliyle, eğitim amaçlı gelen bu turistler buldukları şehrin esnafına, ev sahiplerine, devletine eğitim dönemleri boyunca ekonomik girdi sağlamaktadırlar. Eğitim Turizmi son yıllarda pazarda payını ciddi boyutlarda artıran turizm alanlarından biri olmuştur. UNESCO verilerine göre 1975'te dünya genelinde 800 bin öğrenci

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

eğitim turizmi kapsamında ülkelerinin dışına seyahat ederken günümüzde bu sayı her geçen gün artmaya devam etmektedir.

Türkiye, özellikle Orta Asya, Orta Doğu ve Afrika bölgelerinde bulunan öğrenciler için önemli bir eğitim merkezidir. Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin profiline bakıldığında da bu durum hemen göze çarpmaktadır. Ülkemiz, çoğunlukla bu bölgelerin öğrencilerini misafir etmekte ve eğitimlerine katkı sağlamaktadır. Türkiye'deki ağırlıklı yabancı öğrenci kesimini özellikle Orta Asyalı öğrenciler oluşturmaktadır. Ancak son dönemlerde yaşanan bazı olaylar neticesinde Orta Doğulu ve Afrikalı öğrenciler de Orta Asyalı öğrencilerin oranına yaklaşmış hatta geçmişlerdir bile denilebilir.

Savaş ortamından gelen Suriyeli öğrenciler için Türkiye'de çeşitli eğitim politikaları uygulanmakta ve bu öğrencilere verilen destekler ülkemizdeki her üniversitede olduğu gibi Cumhuriyet Üniversitesi'nde de görülmektedir. Öyle ki toplamda 200 tane resmi kayıtlı yabancı uyruklu öğrencisi bulunan Cumhuriyet Üniversitesi'nde bu öğrencilerin 100 tanesini Suriyeli öğrenciler oluşturmaktadır. Yabancı uyruklu öğrencilerini, kendi bünyesinde yaptığı YÖS Sınavı ile alan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin bütün Suriyeli öğrencileri sınavsız olarak Başbakanlık kontenjanı ve burslarıyla yerleştirilmiştir. Bu uygulama, Suriyeli öğrencilerin eğitimi için son derece olumlu bir izlenim oluştururken özellikle Türk öğrenci ve velilerin bir kısmı tarafından da kendi aleyhlerine bir izlenim oluşturmaktadır.

Özellikle son dönemlerde artan Suriyeli öğrenci sayısından yola çıkılarak yapılan bu yorumların yanında diğer yabancı uyruklu öğrencilerin özelliklerine ve bu özelliklerle birlikte Türkiye'deki yükseköğretimin durumuna da değinmek gerekmektedir.

Orta Doğulu öğrencilerle birlikte ülkemiz ve Sivas genelinde en fazla diğer bir yabancı uyruklu öğrenci kesimini Orta Asyalı öğrenciler oluşturmaktadır. Bu iki bölgenin de ülkemize çok yakın bölgeler olması, Türkiye'nin yer aldığı bölgede tercih edilen bir eğitim merkezi olduğunu göstermektedir. Bu durum, yer aldığı noktada, eğitimiyle ön plana çıkma konusunda, Türkiye adına son derece olumlu bir izlenim yaratmaktadır. Ancak durum bölgesel boyutlardan çıkılarak daha makro bir açıdan ele alındığında ise işler biraz değişmektedir. Örneğin Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören Avrupa ve Amerika kökenli yabancı uyruklu öğrenci sayısı yok denecek kadar azdır. Bu bölgelerden gelen öğrencilerin hepsi Türk kökenli olup ortaöğretimini bu bölgelerde tamamlamış ve bu bölgelerin vatandaşlığına sahip öğrencilerdir. Fakat bu bölgelerden gelen, köken olarak da bu bölgelere mensup belirli bir yabancı uyruklu öğrenci Cumhuriyet Üniversitesi'nde bulunmamaktadır. Aynı şekilde yapılan diğer araştırmalar ve gündelik izlenimlerden de görüldüğü gibi ülkemizin diğer üniversitelerinde de bu özelliklere sahip yabancı uyruklu öğrenci pek bulunmamaktadır. Bu durum da ne yazık ki Türkiye'nin Avrupa ve Amerika eğitiminden daha ilerde veya eş değer bir eğitim düzeyine sahip olmadığını göstermektedir. Hatta tam tersi oranda ülkemizden bu bölgelere eğitim amaçlı birçok göç gerçekleşmektedir. Eğitim amacıyla giden bir kısım gençte oradaki çalışma alanları ve iş imkanlarıyla ilgili birtakım umutlarla gitmekte ve geri dönmeyi düşünmemektedir. Bu da ülkemizin genç nüfusunu iyi değerlendirememesine ve bu konuda kayıplar yaşamasına neden olmaktadır. Bunun için Türkiye'nin Avrupa ve Amerika gibi bölgelere beyin göçü vermeyi önleyecek hatta tam tersi öğrenci göçü almayı sağlayacak birtakım politikalar üretmesi gerekmektedir. Çünkü bilinmektedir ki özellikle Amerika yabancı öğrenci göçünün en fazla yaşandığı ülkelerden biridir ve bu alanda ekonomisine ve kalkınmasına büyük faydalar sağlamaktadır.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'ndeki yabancı öğrencilerin durumuna değinilecek olursa büyük çoğunluğunun uyum sürecinde, toplumsal çevreyi benimseme, ders başarılarında, kendilerini ifade etme, sağlık sorunlarında yardım alma, eğitimlerinden ve okudukları bölümlerden memnun kalma, Sivas halkı tarafından kabullenme, kendilerini ifade edebilme gibi önemli konularda önemli sorunları bulunmamaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu Sivas'ta ve üniversitede büyük sorunlar yaşamamakta ve kendileri de çok ciddi olumsuz düşünceler taşımamaktadırlar. Ancak gayet tabii ki ailelerden uzakta, kendi ayakları üzerinde, sorumluluk alarak yetişkinlik çağının gereklerini yerine getirmeye çalışan gençlerde bazı sorunların görülmesi de oldukça olağan bir durumdur.

Sivas'la ilgili ise çok büyük sorunlar yaşamayan öğrenciler buna rağmen gelecekte burada yaşamayı düşünmemekte fakat Türkiye'nin başka şehirlerinde yaşamayı istemektedirler. Bunun en temel sebeplerinden biri olarak işsizlik sorunu düşünülebilir. Sivas'ta iş sahalarının azalması, iş yerlerinin kapanmasındaki artış, istihdamı da azaltmış, öğrencilerin tercihleri başka şehirlere, özellikle daha büyük şehirlere yöneltmiştir. Bunun için mezun öğrencilere iş sahalarının yaratılması Sivas'ın en önemli görevlerinden biri olmalı ve önemli bir üniversiteye sahip olmanın başarısı bu şekilde tamamlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Aliyev R., ve Öğülmüş S. (2015). "Türkiye'deki Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kültürlerarası Etkileşim Algısının İncelenmesi". *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum (Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi)*. Sayı 12, Cilt 4, s. 49-71.

Bhuiyan, M. A. H., Islam, R., Sıwar, C. Ve Ismail, S. M. (2010), Educational Tourism and Forest Conservation: Diversification for Child Education, *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 7, 19-23.

Bodger, D. (1998), Leisure, Learning and Travel, *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 69 (4), 28-31.

Brumen, M., Branka, C. Ve Matjaž, M. (2014), Education for Responsible Persons, Tourists and Hosts Through Knowledge of Neighbouring Countries' Languages in Cross-Border Areas, *Kybernetes*, 43 (3), 614-628.

Çağlar, A. (1999). "Türk Üniversitelerinde Öğrenim Gören Türk Cumhuriyetleri ve Akraba Toplulukları Öğrencilerinin Sorunları". *Amme İdaresi Dergisi*. Sayı 4, Cilt 32, s. 133-169.

Göver, İ. H., ve Yavuzer, H. (2015). "Kayseri'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kayseri, Türkiye ve İslam Algısı". *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Sayı 2, Cilt 10, s. 1025-1050.

Gülınar, B., (2011). "Yabancı Öğrencilerde Kültürleşme ve Medya Kullanımı". *Global Media Journal*, Sayı: 3, Cilt 2, s. 51-68.

Gülmez M., Heydarov, S., (2021) Alternatif Turizm Kapsamında Eğitim Turizmi: Akdeniz Üniversitesi'nde Bir Uygulama, *Verimlilik Dergisi/Journal of Productivity* | Temmuz/July 2021 | Sayı/Issue 3 | 263-275

Gürbüz R., ve Güleç İ. (2016). "Türkiye'de Eğitim Gören Yabancı Öğrencilerin Türkçeye İlişkin Görüşleri: Sakarya Üniversitesi Örneği". *Sakarya University Journal of Education*. Sayı 2, Cilt 6, s. 141-153.

Karasar, N., (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yay.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde Öğrenim Görmekte Olan Yabancı Uyruklu Öğrenciler
Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma

Kıroğlu, K., Kesten, A., & Elma, C. (2010). "Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları". *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 2, Cilt 6, s. 26-39.

Özçetin, S. (2013). *Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Tang, C. F. (2020), The Threshold Effects of Educational Tourism on Economic Growth, *Current Issues in Tourism*, 23 (13), 1-16.

Valıulıs, A. V. Ve Valıulıs, D. (2006), The Internationalisation of Higher Education: A Challenge for Universities, *Global Journal of Engineering Education*, 10 (2), 221-228.

<https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/uluslararasi-ogrenci-hareketliliği> Erişim Tarihi: 12.12.2017